

KÚRIA

v é g z é s e

Az ügy száma: Kvk.V.37.849/2016/3.

A tanács tagjai: dr. Lomnici Zoltán a tanács elnöke,
dr. Kárpáti Magdolna előadó bíró,
dr. Kurucz Krisztina bíró

A kérelmező:

Képviselője: dr. Czeglédy és Társai Ügyvédi Iroda
(ügyintéző: dr. Czeglédy Csaba ügyvéd)

A kérelmezett: Nemzeti Választási Bizottság

A per tárgya: népszavazási ügy

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó: a kérelmező

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Nemzeti Választási Bizottság 2016. szeptember 12. napján kelt 64/2016. számú határozata

Rendelkező rész

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 64/2016. számú határozatát részben megváltoztatja és megállapítja, hogy a M. I. országos napilap 2016. szeptember 6-i számának 7. és 15. oldalain közzétett, a Kúria által vizsgált fizetett politikai hirdetések sértik a választás tisztaságára, a jóhíszemű és rendeltetészerű joggyakorlásra vonatkozó alapelvet.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ügy alapjául szolgáló tényállás

- [1] A kérelmezett Magyarország Kormányának kezdeményezésére a 14/2016. számú határozatával hitelesítette az „Akarja-e, hogy az Európai Unió az Országgyűlés hozzájárulása nélkül is előírhasssa nem magyar állampolgárok Magyarországra történő kötelező betelepítését?” országos népszavazási kérdést. A népszavazás 2016. október 2. napjára került kitűzésre.
- [2] A kérelmező 2016. szeptember 9-én kifogást nyújtott be a kérelmezetthez a Kormány által a Magyar Idők országos napilapban 2016. szeptember 6. napján megjelentetett politikai hirdetések miatt. Kifogásához mellékelte a napilap 2016. szeptember 6-ai lapszámát, amelynek 7. és 15. oldalán jelentek meg a Kormány „Szavazzunk nemmel!” tartalmú hirdetései. Sérelmezte, hogy a közzétett politikai hirdetések jobb alsó sarkában szabad szemmel alig, illetve nem látható a Kormányra való hivatkozás, a hirdetések nem tartalmazzak teljes körű impresszumot. Kérte, hogy a kérelmezett tiltsa el a Kormányt, a napilapot és kiadóját a további jogsértéstől, és szabjon ki bírságot. A kifogásában előadottak alátámasztásaként hivatkozott a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (Nsztv.) 1. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a választási

Kvk.V.37.849/2016/3.szám

eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.) 2.§ (1) bekezdésére és 208. §-ára, a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) 46. § (9) bekezdésére.

[3] A kérelmezett határozatában a kifogást elutasította. Jogi álláspontja a következő volt:

A népszavazási kampányidőszakban közzétehető politikai hirdetésre vonatkozó szabályokat a Ve. tartalmazza. A Ve. 146. § b) pontja határozza meg a politikai hirdetés fogalmát, 148. §-a pedig a közzététel szabályait. A Ve. csupán annyiban utal az Mttv. szabályaira, hogy a politikai hirdetés az Mttv. 203. § 60. pontjában meghatározott, és az Mttv. szerinti hatósági nyilvántartásban szereplő sajtótermékben tehető közzé. A sajtótermékben politikai hirdetés közzétételére megrendelés alapján kerülhet sor és a politikai hirdetés tartalmát is a megrendelő határozza meg, ezért a sajtótermék szerkesztői nem felelősek (2/2014. NVB iránymutatás).

[4] Az Mttv. 46. § (9) bekezdése csak a sajtótermék és egyéb kiadvány tekintetében írja elő az impresszum feltüntetését, azaz a szerkesztésre és kiadásra vonatkozó fontosabb adatok közlését. A kérelmező által kifogásolt fizetett politikai hirdetések megfelelnek a Ve. 148. §-ában foglaltaknak, azonnal felismerhetők, más médiatartalmaktól egyértelműen megkülönböztethetők. Feltüntetésre került mindkét kifogásolt esetben, hogy ezek fizetett politikai hirdetések és tartalmazzák az arra vonatkozó információt is, hogy a Kormány megbízásából kerültek közzétételre. A fizetett politikai hirdetésen impresszumot nem kell feltüntetni, ezt az Mttv. 46. § (9) bekezdése és 203. § 22. pontja csak a sajtótermék, illetve a kiadvány tekintetében írja elő, ezért a kifogással érintett politikai hirdetésekre nem alkalmazható az Mttv. 46. § (9) bekezdése.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem

[5] A kérelmező kérte a kérelmezett határozatának megváltoztatását, kifogásának helyt adó döntés meghozatalát és a M. I. médiaszolgáltató kötelezését arra, hogy a Kúria döntésének rendelkező részét, a kifogásolt közlésekhez hasonló módon, vagy azokkal hasonló terjedelemben, tegye közzé. Hivatkozott az Alaptörvény 37. cikk (1) bekezdésének, az Nsztv. 1. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Ve. 2.§ (1) bekezdés a), d) és e) pontjainak, 46. § db) pontjának, 146. § b) pontjának, 148. § (1) bekezdésének, az egyes sajtótermékek engedélyezéséről és az impresszum feltüntetéséről szóló 29/1986. (IX.1.) MM rendelet (MMr.) 11. §-ának, továbbá Msztv. 46. § (9) bekezdésének, 203. § 22. és 60. pontjainak megsértésére. Sérelmezte, hogy a kérelmezett döntésének meghozatalakor figyelem kívül hagyta a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság (NMHH) tájékoztató levelében foglaltakat. Kiegészítette a tényállást azzal, hogy az Állami Számvevőszék honlapján fellelhető árjegyzék értelmében a Kormány egész oldalas hirdetésének ára bruttó 2.286.000 Ft.

[6] Jogi álláspontja szerint a politikai hirdetésnek, mint sajtóterméknek, kiadványnak, illetve egyéb nyomtatott anyagnak tartalmaznia kell impresszumot. Kifejtette azt is, hogy a hirdetés egy olyan kampányeszköz, amely funkcióját, rendeltetését tekintve semmiben nem különbözik a plakáttól. Hangsúlyozta, hogy a kifogásolt hirdetések bal felső sarkában szabad szemmel alig olvasható, hogy politikai hirdetések, és nem állapítható meg, hogy ki a feladójuk, megrendelőjük, ezért nem minősíthetők azonnal felismerhetőnek, más média tartalmaktól megkülönböztethetőnek. Jogi álláspontjának alátámasztására megjelölte a Kvk.II.37.152/2010/4., a Kvk.IV.37.359/2014. és a 936/2014. számú NVB határozatot is.

[7] Érvelése szerint nem minősíthető jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásnak, ha olvashatatlanul jelenik meg a politikai hirdetés megrendelőjének a neve, mert ez megtévesztő lehet, emiatt jogsértő, nem felel az alapelvi rendelkezéseknek, nem biztosítja a jogorvoslathoz való jogot sem.

A Kúria döntése és jogi indokai

[8] A kérelmező érintettsége ellen ható körülmények, tények nem merültek fel, ezért ennek részletes elemzését a Kúria mellőzte. Utal egyben arra, hogy országos népszavazási ügyben az esetleges érintettség hiányát a felülvizsgálati eljárás tekintetében nem lehet megállapítani, mivel az Nsztv. legitimitáció hiányában történő elutasításra e tekintetben nem ad lehetőséget [Kúria Kvk.IV.37.222/2016/9. számú végzés 26., 27. pontjai].

[9] A kérelmezett nem követett el jogszabálysértést azzal, hogy döntésének meghozatalakor figyelmen

Kvk.V.37.849/2016/3.szám

- kívül hagyta az NMHH tájékoztató levelét, mivel az nem jogszabály. A kérelmező által felülvizsgálati eljárásban közölt (a kifogásolt hirdetések árával kapcsolatos) új adat pedig kizárólag annak alátámasztására alkalmas, hogy a kérelmezett megalapozottan és jogszerűen minősítette a kifogással érintett hirdetéseket fizetett politikai hirdetéseknek.
- [10] A Kúria osztja a kérelmezett jogi álláspontját a tekintetben, hogy a kifogásolt hirdetések, a kérelmező érvelésével ellentétben, nem minősíthetők sajtóterméknek, egyéb kiadványnak. A Ve. 148. § (1)-(3) bekezdései ugyanis kizárólag annyit rögzítenek, hogy politikai hirdetés az Mttv. szerinti hatósági nyilvántartásban szereplő és az Mttv. 203. § 60. pontja szerinti sajtótermékben tehető közzé. A politikai hirdetés fogalmát, speciális szabályként, az Nsztv. 1. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Ve. 146. § b) pontja tartalmazza, és ez a definíció nem azonos az Mttv. 46. § (9) bekezdése és 203. § 22.) és 60.) pontjai szerinti sajtótermékre, kiadványra vonatkozó fogalom meghatározással. Jogszerűen mutatott rá a kérelmezett arra is, hogy az Mttv. 46. § (9) bekezdése kizárólag sajtótermék és kiadvány esetében írja elő, hogy impresszumot (szerkesztésre, kiadásra vonatkozó adatokat) kell tartalmazniuk. Nincs tehát olyan törvényi rendelkezés, amely fizetett politikai hirdetésre kötelezővé tenné az impresszum alkalmazását.
- [11] A sajtótermékben megjelentetett politikai hirdetés vonatkozásában a kérelmezett helytállóan utalt arra is, hogy ennek „azonnal felismerhetőnek és más médiatartalmaktól megkülönböztethetőnek kell lennie”, „közzététele megrendelés alapján lehetséges, annak tartalmát a megrendelő határozza meg, ezért felelősséggel a sajtótermék szerkesztői nem tartoznak”. A politikai hirdetés értelemszerűen és a törvény szerint is a megrendelő céljának támogatására ösztönöz, ezért abból egyértelműen ki kell tűnnie a megrendelő személyének ahhoz, hogy megfeleljen a jogszabályoknak, az „azonnali felismerhetőség” követelményének [Ve.146. § b) pontja, 148. § (1) bekezdése].
- [12] A Kúria a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján (M. I. 2016. szeptember 6-i becsatolt lapszáma, ennek 7. és 15. oldala) azt állapította meg, hogy alapos az a kérelmezői érvelés, amely szerint az általa kifogásolt fizetett politikai hirdetések nem felelnek meg az előző pontban rögzített törvényi követelményeknek. A Kúria rendelkezésére álló bizonyítékok szerint ugyanis a kifogással érintett fizetett politikai hirdetések jobb alsó sarkában lévő szövegek, amelyek a megrendelő személyére vonatkoznának nem, illetve csak kis részükben olvashatók. Ezek kapcsán kizárólag arra utaló adat észlelhető, hogy a fizetett politikai hirdetéseknek lehet megrendelője, mivel az egyiken az a szó, hogy „Készült (...)” ha halványan, alig olvashatóan is, de látható, a másikon pedig a zöld színben lévő elmosódott fehérnek tűnő szín azt sejteti, hogy ott feltehetően megrendelőre utaló szöveg szerepelhet.
- [13] A jog által biztosított eszközöket, így a fizetett politikai hirdetést is, csak a törvényi rendelkezésekkel összhangban állóan lehet használni. A jogintézményekkel céljuk és tartalmuk szerint élhetnek ennek címzettjei. A kampány célja a szavazók döntésének befolyásolása, amelyben a résztvevőkre azonos törvényi követelmények vonatkoznak. [18/2008.(III.12.) AB határozat, Kfv.IV.37.359/2014/2.]. A Kúria jogi álláspontja szerint nem felel meg a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének az olyan fizetett politikai hirdetés, amelyből magából egyértelműen és nyilvánvalóan nem állapítható meg, hogy ki volt a megrendelője, és az sem, hogy az országos népszavazási kampányban kinek a támogatására ösztönöz. Mindez nem egyeztethető össze a Ve. 2. § a) pontja szerinti, a népszavazás tisztaságára vonatkozó alapvető rendelkezéssel sem. Utal ugyanakkor a Kúria arra, hogy a kérelmező, bár hivatkozott a Ve. 2. § d) pontjának megsértésére is, e körben értékelhető adatokat, tényeket, bizonyítékokat nem tárt a Kúria elé, ezért ezt az érvelését érdemben nem lehetett megvizsgálni.
- [14] A Kúriának nem áll rendelkezésére olyan adat, tény, körülmény, bizonyíték, amely alapján megállapíthatná, hogy mely ok, illetve kinek és milyen magatartása vezetett az országos napilapban megjelent, kifogással érintett fizetett politikai hirdetések alapvető rendelkezésekbe ütköző megjelentetéséhez, ezért a jogsértő eltiltására vonatkozó és az ezzel kapcsolatos egyéb kérelmek tárgyában nem hozhatott érdemi döntést. Nem bírálhatta el azokat a kérelmezői egyéb érveléseket sem, amelyek érdemben értékelhető indokolás nélkül csupán törvényhelyek megjelölésére szorítkoztak, vagy a jogvita eldöntésére irányadó jogszabályi rendelkezések megjelölése nélkül tartalmazták a kérelmező álláspontját.
- [15] A Kúria az előzőekben kifejtettekre figyelemmel, az Nsztv 1. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Ve. 231. § (2) bekezdés b) pontja alapján eljárva hozta meg döntését a rendelkező részben foglaltak szerint.

Kvk.V.37.849/2016/3.szám

Záró rész

- [16] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 229. § (2) bekezdése alapján nem peres eljárásban bírálta el.
- [17] A bírósági felülvizsgálati eljárási illetékre vonatkozó rendelkezés a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-ában foglaltakon alapul.
- [18] A Kúria döntése elleni további jogorvoslat lehetőségét a Ve. 232. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2016. szeptember 20.

Dr. Lomnici Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Kárpáti Magdolna sk. előadó bíró,
Dr. Kurucz Krisztina sk.bíró